

SANAYİ DÜNYASI İÇİN GİDİŞATA DAİR NOTLAR

TRENDS UPDATE

13.10.2025(Periyodik Yayın Değildir)

Trump'ın her gün bir ülkeyi “vergi koymakla” tehdit etmesini olağan kabul ediyor idik; bu kez öyle olmadı; uluslararası piyasalar son ABD-Çin gerginliğine aşırı tepki verdi:

- Trump her zamanki gibi “% 100 vergi uygulamam, yazılım ihracatını da durdururum” dedi. Oysaki anketlere göre buna inanan insan yüzdesi sadece % 14.
- Xi ise “nadir elementleri satmam” dedi. Oysaki sonradan Xi’de “satmam demedim, düzenlemelere tabi dedim” diye açıklamada bulundu.
- Yapay zeka ve datacenter yatırımları “dev” kelimesinin yetersiz kaldığı bir noktaya geldi. Dolayısı ile bu işin aksaması ABD ekonomisini önemli ölçüde etkileyecektir. Nadir element olmaz ise hem yapay zeka hem F35 projesi gibi yüksek teknoloji işleri aksar.
- Nadir elementlerin çoğu nadir değil. Sorun şu: bunları elde etmek zahmetli, pis, çevre kirliliği yaratıyor vb. Böyle olunca Çin bu işi ucuza yapınca kimse ben de yapayım dememiş ve nadir element teknolojileri Çin’li

reticilerde kalmış. Çin tedarigi keser ise; milyar dolarlık datacenter, yapay zeka, yüksek teknoloji işi bozuluyor. Özetle Çin “vergi koyarsanız ben de ABD’nin milyar dolarlık yüksek teknoloji işlerini aksatırım” dedi. Konunun nemi burada.

- Kripto borsaları kt; intihar edenler oldu. 1.5 milyon yatırımcının parasının sıfırlandığı söyleniliyor. Üstelik düşük gelirli pek çok Türk vatandaşının da yatırımı yok oldu. Altın dışında hiçbir parasal yatırımdan getiri elde edemeyen düşük gelirli pek çok Türk vatandaşı; hızlı zengin olma arzusu ile ya sanal kumar oynuyor ya kripto yatırımı yapıyordu. Türk vatandaşlarının servet kaybı 1.65 milyar dolar olarak hesaplanıyor. Çalışanları arasında parasını kriptoda batıranlar yüzünden sorunlar yaşayacak olan işletmelerimiz olacaktır.
- Bu arada Trump’ın oğlunun bu düşüşten para kazandığı da doğrulandı.

Bitcoin fiyat düřüřü:

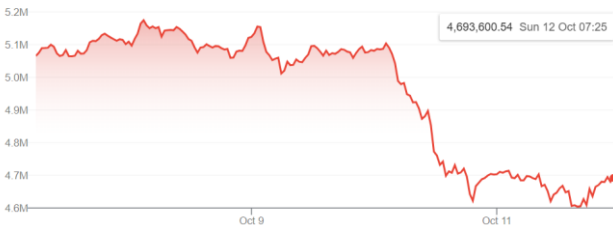
Market Summary > Bitcoin

4,693,600.54 TRY

-372,021.39 (7.34%)  past 5 days

Oct 12, 07:25 UTC - Disclaimer

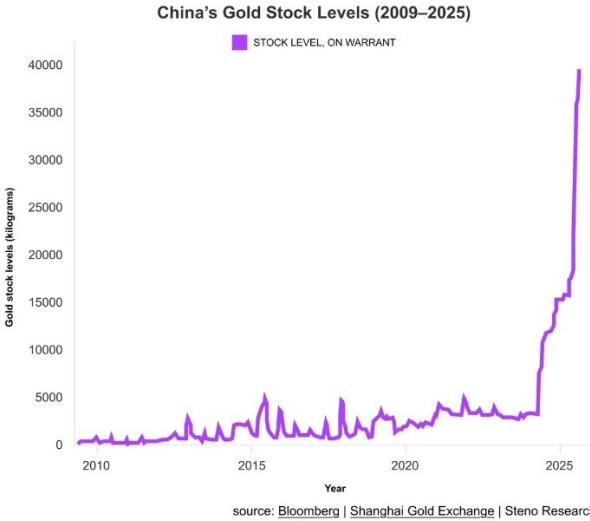
1D 5D 1M 6M YTD 1Y 5Y Max

- **Bize etkileri ne olabilir:**

- Yüksek volatilitite; piyasalarda aşırı oynaklık oluştu. Potansiyel krizlerin sayısı da bilinmiyor. Örnek olarak kripto varlık satışını Çin'in yaptığı söyleniliyor. Eğer Çin elindeki ABD tahvillerini de aniden satarsa bir kriz daha gelir.
- Kısa vadede düşen dünya ticaret hacimleri Türkiye'yi fazlaca etkilemeyebilir ancak düşen ticaretle petrol talebi de düşer ve petrol ucuzlar.
- Gerginlik devam ederse dünya genel bir yavaşlama dönemine girer ve Türkiye de etkilenir.
- ABD'ye ihracatımız artar.

- Bu arada Çin'de muhtemelen altına dayanan bir başka parasal sisteme hazırlanıyor ki Altın rezervlerini aşırı artırdı:

Her hafta yeni bir vergi veya vergi benzeri yükleri artış haberi geliyor. Sonra da “Türkiye neden bu kadar pahalı” diye soruyoruz:

- İmalat sanayiinde primlerini zamanında ödeyen işverenlere uygulanan işveren sigorta primlerinde % 5 indirim yapılıyor idi, diğer sektörlerde % 4 indirim yapılıyor idi, şimdi % 2 olacak. **İndirim azaldı.**
- 2. El dahil tüm araç alım satışlarına **binde 2 harç uygulanacak.**
- Bunun dışında “konut alımlarına expertiz zorunluluğu mu getirsek”, “kiralardan % 20 stopaj mı kessek” gibi pek çok konunun da konuşulduğu ancak “gelecek vergiler pratikte kiraya ekleneceğinden” şimdilik vazgeçildiği konuşuluyor.
- Elektrikte ve doğalgazda konut sübvansiyonları azaltılacak böylece **düşük tüketimi olmayan her hane iki kat fatura ödeyecek.**

Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kurulu: **Ege Bölgesi’ndeki organize sanayi bölgelerinin elektrik tüketimi Ocak–Eylül dönemini kapsayan dokuz ayda önceki yıl aynı döneme**

göre yüzde 0,93 düştü. Olası nedenler: sanayide kapasite kullanım oranlarının düşmesi, GES kullanımının artması.

Sinan Doğan (tekreferans.com): Türkiye’den Avrupa Birliği üyesi ülkelere Eylül ayında gönderilen ürünlerde 40 kez yüksek riskli ürün alarmı verildi. Tarım ve gıda ürünlerinde maksimum limitlerin çok üstünde toksik (zehirli) madde ve kalıntı tespit edildi. Avrupa Komisyonu Gıda ve Yem İçin Hızlı Alarm Sistemi’ne (RASFF) takılan kuru incir ağırlıklı olmak üzere Türk tarım gıda ürünlerinin büyük bölümü sınırdan geri çevrildi.

RASFF’ın Eylül ayı bildirim listesine göre Türkiye’den gönderilen kuru incir için Bulgaristan’tan üç, Almanya ve Fransa’dan iki, İsveç, Belçika, Hollanda ve İtalya’dan bir adet yüksek risk bildirimi geldi. Maksimum limitin üç katından fazla okratoksin A ve yine aflatoksin tespit edilen ürünler, sınırdan geri çevrildi. Almanya’da Türkiye’den gelen çikolatada yüksek Enterobacteria, küf ve Escherichia coli içeriği ve beyan edilmemiş renklendirici madde tartrazin (E 102) tespiti yapıldı.

(NOTUMUZ: Halihazırda ihraç ettikleri incirin imha edilmesi sebebiyle konkordatoya giden firmalar var ve

bazı gıda ihracatçıları ise yüksek riski sebebi ile incir almak ve satmak istemiyor.)

Şölen Çikolata: (Nasıl Bir Ekonomi NBE)

- 158 milyon dolarlık ihracatımızla Türkiye liginde 101'inciyiz.
- Sektörümüzde kilo başına ihracat ortalama 2.5 dolar iken biz 3.75 doları yakaladık.
- Son 10 yılda yaptığımız yatırımlar 300 milyon dolar düzeyinde bulunuyor. Gaziantep'te mevcut tesislerin yanına 100 milyon dolarlık ek yatırım yapıyoruz. 4'üncü OSB'de 120 bin metrekare kapalı alan yaptık.
- Ciromuz 800 milyon doları buluyor.
- Kârımızın yüzde 5'i şirketin ortağı aile fertleri arasında eşit şekilde dağıtılır. Kalanı şirketin büyümesine ve yatırımlara gider. Daha fazla kâr payı almak bizi şımartır.

Türkiye'nin ilk ayakkabı ve bot ihracatını gerçekleştiren Yeşil Kardeşler'in kurduğu Yeşil Kundura, Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Kızanlıklılı'nın isminin baş harflerinden türetilen HK Kundura unvanıyla yeniden yapılanmaya gitmişti.

75 yılı aşkın bir süredir faaliyet gösteren ve pek çok şehirde mağazası bulunan Yeşil Kundura, 2018 yılında mali sıkıntılar nedeniyle yine konkordato ilan etmiş, 2023 sonunda süreci tamamlayarak mali yapısını toparlamıştı.

Ancak, aradan geçen 2 yılın ardından Yeşil Kundura ekonomik darboğazı aşamayınca bir kez daha konkordato başvurusunda bulundu.

Birleşmiş Markalar Derneği'nin (BMD) verilerine göre, markalı perakende satışları 2025'in ilk 6 ayında daralma yaşadı. Ayakkabı markalarının yüzde 65'i ağustos ayı cirolarının en az yüzde 40'ını, yüzde 44'ü ise cironun en az yüzde 60 ve üzerini indirimli satışlardan elde etti. Cironun yüzde 81 ve üzerini indirimlerden elde edenler ise yüzde 23'ü buldu. Ancak buna rağmen dört markadan üçünün ağustostan ağustosa yıllık ciro artışı TÜFE altında kaldı. Maliyetlerdeki aşırı artış sektörde kırılganlığı artırırken sektör temsilcileri 'sebepsiz fesih' hakkı ile hammadde ve ara mal ithalatında ilave gümrük vergileriyle referans fiyat uygulamasının kaldırılmasını istiyor.

Plastik Sanayicileri Federasyonu (PLASFED) Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Karadeniz, (Nasıl Bir Ekonomi NBE): “Sanayiciler, finansmana ulaşamadıkları için yeni makine ve teknoloji yatırımlarını gerçekleştiriyor, Ar-Ge projelerini ertelemek zorunda kalıyor. Bu durum sadece üretimi etkilemekle kalmıyor, aynı zamanda Türkiye’nin ihracat kapasitesini doğrudan sınırlıyor ve küresel pazarlarda rekabet gücümüzü zayıflatıyor

Polat Holding ve Polat Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Polat, (Nasıl Bir Ekonomi NBE): İki haftada bir bütçeyi değiştiriyoruz. Öngöründe bulunamıyor şirketler. Problem oradan başlıyor. Enflasyon yüksek, sanayide maliyetler hızlı artıyor. Ancak kur artışı enflasyonun çok gerisinde. Böyle olunca da döviz cinsinden maliyetler çok yüksek çıkıyor. İhracat geliri bu nedenle maliyetleri karşılayamıyor. Sanayiye bu baltalıyor.

Turizmi de nasıl baltalıyor biliyor musun? Turizm, bütün maliyet artışlarını enflasyona göre yapıyor. Döviz geliyor, ancak dövizin kuru artmadığı için bozduğun vakit maliyetleri karşılamıyor. Yakında göreceksiniz otelcilikte, turizmde de sıkıntı yaşanacak”

Alt gelir grubu bir yana, orta ve üst gelir grubu da gayrimenkul almıyor. Bankalara veriyorlar paralarını, faiz alıyorlar. Şu anda o inşaat şirketleri de çok zor durumda. Satamıyorlar çünkü

Şu anda sektörlerin önemli bölümünde enflasyon yüksek, kur aşağıda. O enflasyon maliyetine bu kuru böldüğünde dolar bazında ya da Euro bazında o kadar yüksek çıkıyor ki... Hiçbir kimse ihracat yapmıyor ya da yapamıyor. Örneğin seramik sanayiinde bütün şirketler zor durumda. 3 senedir zarar ediyorlar, bu sene de zarar edecekler.

Otelciler geçen sene fiyatları inanılmaz derecede arttırdılar. Ben kaç kişiyle konuştum. ‘Yapmayın, etmeyin. Bunları kaçırsanız bir daha gelmezler’ dedim ama bizde fırsatçılık var ya. Yaptılar, o insanlar gittiler. Bu sene de gelmediler. 10 sene de getiremeyiz onları. Polat Turizm olarak böyle artışlar yapmadık. Şu anda hâlâ otellerimiz yüzde 80 – 90 dolu. Enflasyon oranında artırdık ama onların yaptığı gibi 100 dolarlık otelin odasını 400 dolara çıkarmadım. Ben 110 dolara çıkardım. Enflasyon neyse o kadar yaptım.

Nurdođan A. ERGÜN (dunya.com): Ege Seramik olarak 30 yıldır üretimin yüzde 25'ini Amerika'ya ihraç ediyorduk ama kur çok düşük olduğu için artık rekabet edemiyoruz.

Hem detayları bilmiyor hem de büyük resmi göremiyoruz. Onu görmeden de yorum yapmak çok zor. Kendi kendimize düşünüp bir şeyler yapıyor, iki haftada bir bütçe değiştiriyoruz. Problem şirketlerin, kimsenin öngörüde bulunamaması.

Türkiye'nin gelecekte karşılaşılabileceği su sorununa karşı havadaki nemden içme suyu üretecek bir proje üzerinde çalışıyoruz. Bu projenin insan hayatı için hayati önem taşıdığını vurgulayan Polat, projenin henüz deneme aşamasında olduğunu, bu proje ile 24 saatte 300-400 litre su elde edilebildiğini kaydetti.

Ege Seramik olarak üretimin yüzde 30'unu ABD'ye ihraç ediyoruz ama ABD seramikte gümrük vergisini yüzde 15 artırdığını belirtti. Mevcut verginin yüzde 9 olduğunu hatırlatan Polat, gelen yüzde 15 ek vergi ile oranın yüzde 24'e çıkarıldığını, bu durumunu ihracatı olumsuz etkileyeceğini dile getirdi.

Türkiye’de ekonomide en büyük sıkıntılarımızdan birisi de doğru ekonomik yoruma ulaşmaktır. Pek çok medya kuruluşu sadece haberi “transfer eden” konumundan öteye geçemiyor.

Bu durumu son turizm istatistiklerinde de görüyoruz:

- Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre, geçen yıl Ağustos ayında yüzde 76,08 olan otellerde doluluk oranı, bu yıl aynı ayda yüzde 71,15 seviyesine geriledi. Doluluk oranları son 2021 yılından beri izlenen en düşük veri olarak kaydedildi.
- Geçen yıl ağustos %50,84 olan yabancı doluluk oranı bu sene %42,88'e geriledi. Türkiye artık onlar için de ucuz değil.
- Ziyaretçilerin kalış süresi geçen yılın Ağustos ayında 2,84 gün olurken, bu yılın aynı ayında 2,70'e indi.

Buraya kadar turizmde düşüş görüyoruz. Oysaki Bakanlık aynı zamanda diyor ki;

- Geceleme sayısı 30 milyondan 38 milyona çıktı.

Bu durumda demek ki; turizmde ölçsüz yatırım yaptık ve yatak sayısını aşırı artırdık. Böylece geceleme sayısı 30milyondan 38 milyona çıksa bile doluluk oranı düştü.

(dunya.com): Dubai’de tek seferde 50 daire alan Türk yatırımcılar var. Türklerin Dubai’deki gayrimenkul yatırımı son iki yılda 400 milyon dolardan 3 milyar dolara yükseldi. Bu yılın sonunda Türklerin yatırım tutarının 5 milyar doları geçmesi bekleniyor

izmir.havadis: Dünyanın önde gelen bağlantı elemanları ve endüstriyel işleme sistemleri üreticisi Böllhoff’un (Norm Holding benzeri) İzmir Serbest Bölgesi’ndeki (İZBAŞ) fabrika yatırımı, törenle üretime başladı. Dünya genelindeki 15’inci üretim tesisi olan İZBAŞ fabrikasının yatırım bedeli 2 milyar TL’yi bulurken, yılda 100 milyon adet üzerinde gerçekleşecek üretimin tamamı, grubun Fransa ve Almanya’daki fabrikalarına ihraç edilecek. İZBAŞ İzmir Serbest Bölge Kurucu ve İşleticisi A.Ş Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sevimli, Böllhoff ’u yatırımcı kimliği ile Türkiye’ye kazandırmaktan duyduğu mutluluğu dile getirdi. Türkiye’de konuşlu 19 serbest bölgede 2 bin firmanın faaliyette olduğu bilgisini veren Sevimli, firma başına yapılan 4.1 milyon dolar ihracatın ulusal ortalamanın 4 katı fazla ihracat geliri sağladığı

Kerim ÜLKER (patronlardunyasi.com): Türk şirketi Kontrolmatik'in iştiraki Pomega ve Meksika'nın sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) şirketi Jebla, 400 milyon dolarlık yatırımla pil montaj ve hücre üretim tesisleri kuracak. Ortaklar başlangıçta endüstriyel öz tüketim için depolama sistemleri ithal edip satacak. Akü montaj tesisi gelecek yıl inşa edilecek ve hücre üretimi 2027-2029 yılları arasında başlayacak.

Kontrolmatik, bağlı ortaklığı Pomega Enerji Depolama Teknolojileri A.Ş ile Meksika merkezli Jebla Energy iştiraki arasında, Pomega'nın Türkiye'de ürettiği ürünlerin Meksika ve Latin Amerika pazarlarına satışı ve lityum-iyon batarya üretim ve enerji depolama sistemi (ESS) montaj tesisi kurulmasına yönelik iş birliği anlaşması imzalandı. Anlaşma uyarınca, Meksika'da payları yüzde 51 Pomega Enerji Depolama Teknolojileri A.Ş, yüzde 49 yerel ortak tarafından sahip olunacak 'Pomega Mexica' ünvanlı şirket kuruldu.

Projede yatırım finansmanı yerel ortak tarafından üstlenilecek olup, Kontrolmatik tarafından ilave bir yatırım yapılmayacak.

(NOTUMUZ: Maalesef SASA, Kontrolmatik, Reeder gibi firmalar borsada çok güven kaybettiler ve açıklamalarına hemen inanmamak gerekir. Daha Türkiye’de batarya üretememiş Kontrolmatik’in işe Meksikaya ihracat ile başlaması şüpheli. Şirketin geçmişte Varta ile işbirliği yapacağız gibi iddialarını gerçekleştirmemesi de güven kaybı.)
